

Nr 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt förre daglönaren A. I. R. Hallström; given Stockholms slott den 27 januari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 januari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden THORSSON, OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (Svensk författningssamling nr 130, sid. 6), angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare, erfordras för

rätt att komma i åtnjutande av pension enligt kungörelsen dels en tjänstetid av minst 25 år och dels att antingen hava uppnått 65 levnadsår eller efter uppnådda 60 levnadsår befinnas vara på grund av försvagat hälsotillstånd eller nedsatta krafter mindre tjänlig till arbete vid marinen eller ock efter uppnådd levnadsålder av 55 år befinnas av behörigen styrkt sjukdom vara för framtiden oförmögen till utförande av arbete därstädes.

Genom kungörelse den 24 augusti 1920 (Svensk författningssamling nr 645) har pensionsförbättring beretts daglönare, som tillträtt pension efter ingången av år 1918; och utgör enligt berörda kungörelse pensionsbeloppet vid en tjänstetid av 25 år, för förman och sjukvaktare 600 kronor samt för annan daglönare 500 kronor, vartill kommer förhöjning av nämnda pensionsbelopp med 20 kronor för varje fullt tjänstår därutöver. Pensionsbeloppet må dock högst uppgå till, för förman och sjukvaktare 900 kronor samt för annan daglönare 800 kronor.

I skrivelse till marinförvaltningen den 11 april 1920 har *varvschefen vid flottans station i Karlskrona*, med förmälan att förre daglönaren vid varvet August Isidor Reinhold Hallström gjort framställning om ersättning för en i tjänsten den 13 februari 1903 ådragen skada, hemställt, att dylik ersättning måtte beredas Hallström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Hallström, som är född den 28 december 1878, antagits till daglönare den 4 juli 1893; att han den 13 februari 1903 under arbete å flottans varv i Karlskrona ådragit sig skada å högra ögat och att han på grund därav förlorat synen å nämnda öga; att han lider av sjukdom (fallandesot) samt på grund härav erhållit avsked den 29 februari 1920 efter en tjänstetid av 26 år 7 månader; samt att han under tjänstetiden icke undergått någon bestraffning.

Marinförvaltningen har med skrivelse den 28 juli 1921 överlämnat i ärendet infordrade yttranden från direktionen över flottans pensionskassa av den 21 maj 1921 samt riksförsäkringsanstalten av den 21 juli 1921.

Direktionen över flottans pensionskassa har i sitt berörda yttrande meddelat, att Hallström författningssenligt icke vore berättigad till pension eller understöd genom kassan.

I sitt förenämnda yttrande har *riksförsäkringsanstalten* anfört, att omförmälda skada ansåges hava för Hallström medfört nedsättning i arbetsförmågan, motsvarande 20 procent av normal arbetsförmåga, men

att Hallström ej lagligen kunde göra anspråk på olycksfallslivränta, då framställning därom ej gjorts på sätt och inom tid, som föreskrevs i § 13 av lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete. Med stöd av i ärendet förekommande omständigheter ansåge riks försäkringsanstalten emellertid, att, därest pension ej kunde beredas Hallström, honom likväl av billighetsskäl måtte tilldelas någon livränta på grund av den honom i arbetet övergångna skadan. Beträffande storleken av denna livränta erinrade anstalten därom, att med tillämpning av 4 § 2 mom. i nyssnämnda lag skulle vid en nedläggning av arbetsförmågan med 20 procent av normal arbetsförmåga livränta utgå med ett årligt belopp av 60 kronor, räknat från och med sextioförsta dagen efter olycksfallet eller från den senare tidpunkt, då olycksfallet medfört för framtiden bestående förlust eller minskning av arbetsförmågan. Således skulle, därest anspråk i laga ordning framställts, livränta med ett belopp av 60 kronor för år hava utgivits till Hallström senast från och med den 23 april 1903, vilken dag ögat enligt då avgivet läkarintyg var fullständigt blint. Hallström hade visserligen ända till den 29 februari 1920 uppburit avlöning för arbete hos flottans varv i Karlskrona med belopp, överstigande livräntan, men syntes denna omständighet enligt 8 § i omförmälda lag ej hava uteslutit honom från rätten att i allt fall uppbära livränta.

Med hänsyn till det obetydliga belopp, vartill den årliga livräntan i förevarande fall skulle uppgå, och då Hallström syntes vara i stort behov av understöd, borde enligt riks försäkringsanstaltens mening några preskriptionsbestämmelser ej tillämpas i förevarande fall.

Riks försäkringsanstalten hölle före att, därest pension ej kunde beredas Hallström, honom måtte av billighetsskäl på grund av den honom i arbetet övergångna skadan tilldelas en årlig livränta av 60 kronor, att utgå från och med den 23 april 1903 på sätt och under villkor, som angäves i förberörda lag den 5 juli 1901.

Marinförvaltningen har i sin ovanberörda skrivelse den 28 juli 1921 meddelat, att ämbetsverket, då Hallström, enligt vad ovan nämnts, icke vore berättigad till vare sig pension eller olycksfallsersättning, tagit under övervägande, huruvida icke Hallström borde i annan ordning beredas understöd av staten för sin återstående livstid. Härför talade enligt ämbetsverkets åsikt såväl Hallströms långa, utan bestraffning förlupna tjänstetid vid flottan och hans nuvarande betryckta läge som ock den omständigheten, att han i statens tjänst blivit skadad av olycksfall, utan att han i anledning härav erhållit ersättning.

Enligt kungörelsen den 24 augusti 1920 angående pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare utgjorde pensionen för daglönare vid en tjänstetid av 26 år 520 kronor. Hallström hade emellertid, såsom av det ovanstående framginge, icke uppnått för pensions tillgodonjutande stadgad levnadsålder av minst 55 år. Marinförvaltningen ville för sin del hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Hallström finge, räknat från och med den 1 mars 1920, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension, som med hänsyn därtill, att Hallström nu bort hava i över 18 år uppburit livränta, icke syntes böra understiga 620 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 23 augusti 1921 meddelat, att ämbetsverket ansåge sig i första hand böra instämma i vad riks-försäkringsanstalten i ärendet anfört och hemställt, nämligen om framställning till riksdagen om livränta å 60 kronor årligen, räknat från den 23 april 1903, såsom ersättning till Hallström för i statens tjänst liden förlust av synförmågan på ena ögat. Ett på sådant sätt bestämt understöd finge emellertid anses synnerligen knappt med hänsyn till Hallströms av sjuklighet alstrade oförmåga att på mera väsentligt sätt bidraga till sitt livsuppehälle. Därför kunde ifrågasättas, huruvida icke, med avseende dels på Hallströms långvariga, utan bestraffning fullgjorda tjänstgöring vid flottan dels ock på övriga ömmande omständigheter, billigheten skulle bjuda att hos riksdagen göra framställning om ett något högre understöd från allmänna indragningsstaten åt Hallström i stället för en på sätt ovan nämnts beräknad livränta. Därest Kungl. Maj:t skulle finna skäl vidtaga dylik åtgärd, syntes emellertid det av marinförvaltningen föreslagna understödsbeloppet, 620 kronor, allt för högt tilltaget. Statskontoret ville för sin del hemställa, att ett årligt understöd av 300 kronor måtte beredas Hallström, att utgå från tidpunkten för entledigandet från flottan eller den 1 mars 1920.

Departements-
chefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har Hallström icke uppnått den för erhållande av pension stadgade levnadsåldern och är han icke heller berättigad till ersättning i anledning av den skada, han under arbete i statens tjänst ådragit sig. I likhet med de hörda myndigheterna anser jag emellertid rättvisa och billighet kräva, att genom statens försorg något understöd beredes honom, sedan han numera på grund av sjukdom erhållit avsked. Understödet synes mig lämpligen böra utgå i form av årlig pension från allmänna indragningsstaten. Vad beträffar pensionens storlek synes mig denna böra bestämmas till enahanda belopp, som med hänsyn till Hallströms tjänstetid, 26 år, skulle till-

kommit honom, därest han vid avskedet uppnått föreskriven levnadsålder; och tillåter jag mig hänvisa till, att härigenom samma grunder för beräkning av pensionsbelopp vid avgång från tjänst på grund av sjukdom skulle vinna tillämpning, som för civila tjänstinnehavare godtagits i 7 § av lagen den 11 oktober 1907 angående dessa tjänstinnehavares rätt till pension. Sålunda beräknat skulle pensionsbeloppet för Hallström utgöra 520 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre daglönaren vid flottans varv i Karlskrona August Isidor Reinhold Hallström må från och med den 1 mars 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 520 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lindman.